ਕੇਸ ਵੇਰਵੇ

ਆਦਿਤਿਆ ਖੈਤਾਨ & ਓਆਰ.ਐਸ.
ਬਨਾਮ
ਆਈ.ਐਲ ਅਤੇ ਐਫ.ਐਸ ਵਿੱਤੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਿਮਿਟੇਡ
(2023 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6411-6418)
ਅਕਤੂਬਰ 03, 2023

ਜੇ. ਕੇ. ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ ਅਤੇ ਕੇ. ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਜੇ.ਜੇ.

ਮੁੱਖ ਨੋਟ

ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਮੁੱਦਾ: ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 20.01.2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਜਾਇਜ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1908 – ਵਾਣਿਜਿਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਐਕਟ, 2015 – ਆਰਡਰ 8 ਨਿਯਮ 1 – ਇੱਕ ਵਾਣਿਜਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ 30-ਦਿਨ ਦੀ ਮਿਆਦ 08.03.2020 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ – 06.06.2020 ਨੂੰ, ਹੋਰ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਯੋਗ ਮਿਆਦ ਵੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ – ਕੋਈ ਵੀ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਉਕਤ ਸਮਾਂਕਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ – ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ 20.01.2021 ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਵਧਾ ਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਉਚਿਤਤਾ।

ਫੈਸਲਾ: ਸਮਾਂ ਦੀ ਵਧਾਈ ਲਈ ਸੁਝਾਵ: ਸੁਓ ਮੋਟੂ ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 3 ਦੇ 2020 ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 08.03.2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ 15.03.2020 ਤੋਂ 14.03.2021 ਤੱਕ ਦਾ ਸਮਾਂ: ਅ) ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਅਤੇ ਸੁਲਹ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 23(4) ਅਤੇ 29-ਏ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮਾਂ; ਬ) ਐਸ.12-ਏ ਦਾ ਵਾਣਿਜਿਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਐਕਟ, 2015; ਸੀ) ਹੁੰਦਾਬਾਜ਼ੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1881 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਬ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋਆਂ; ਅਤੇ (ਡੀ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਬਾਹਰਲੀ ਸੀਮਾਵਾਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ) ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਮਾਪਨ ਨੂੰ ਵਾਣਿਜਿਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – 23.10.2015 ਨੂੰ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1908 ਦੇ ਵਾਣਿਜਿਕ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਸੋਧੇ ਗਏ ਸਨ – ਵਾਣਿਜਿਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਨੇ ਆਰਡਰ 5 ਨਿਯਮ (1), ਆਰਡਰ 8 ਨਿਯਮ 1 ਅਤੇ ਆਰਡਰ 8 ਨਿਯਮ 10 ਨੂੰ ਵਾਣਿਜਿਕ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਸੀ – ਆਰਡਰ 8, ਆਰ.1 ਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਸੀਮਾ ਅਧੀਨ

ਜਿਸ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ 120 ਦਿਨ ਹਨ ਸੰਮਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ – ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਸੰਮਨ 07.02.2020 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ 08.03.2020 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 120 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਸੀਮਾ 06.06.2020 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ – ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲੈਣ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ 20.01.2021 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ – 08.03.2021 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, 20.01.2021 ਨੂੰ ਬੇਨਤੀਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹਨ – ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 20.01.2021 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੈਕਸਿਮਸ – ਵਿਜੀਲੈਂਟੀਬਸ ਨੈਨ ਡੋਰਮੀਐਂਟੀਬਸ ਜੁਰਾ ਸਬਵੇਨੀਅੰਟ – ਅਰਥ ਦਾ:

ਫੈਸਲਾ: ਕਾਨੂੰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਚੌਕਸ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ 'ਤੇ ਸੌਂਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੈਕਸਿਮ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸੀਮਾਵਧੀਆਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ।

ਹਵਾਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਵਾਲਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਸਾਕਿਬ ਅਹਮਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅੱਪਰ ਆਸਾਮ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ (2021) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 317 : [2020] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 472; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਟਸ ਬਨਾਮ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ ਲਿਮਿਟੇਡ, (2022) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 112 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਹੋਰ ਕੇਸ ਵੇਰਵੇ ਸਮੇਤ ਇੰਪਗਨਡ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6411-6418 ਦੇ 2023.

26.02.2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਐਟ ਕੋਲਕਾਤਾ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਏ. ਜੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ਅਤੇ 10 ਦੇ 2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ:

ਸੰਜੋਯ ਘੋਸ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜੀਵਨ ਬੱਲਭ ਪੰਡਾ, ਸਤੀਸ਼ ਪਾਧੀ, ਗੌਰਵ ਸ਼ਰਮਾ, ਮਿਸ ਧ੍ਰਿਤੀ ਮਹਿਤਾ, ਰੋਹਨ ਮੰਡਲ, ਮਿਸ ਖੈਤਾਨ ਐਂਡ ਕੋ., ਰੋਹਨ ਬਾਤਰਾ, ਰਿਸ਼ਭ ਭਾਰਗਵ, ਹਰਸ਼ ਵਰਧਨ ਅਰੋੜਾ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਲਈ।

ਸਾਹਿਲ ਟੈਗੋਤਰਾ, ਰਿਸ਼ਾਦ ਮੇਦੋਰਾ, ਮਿਸ ਅਭਿਯਾਕਿਰਤੀ ਬੈਨਰਜੀ, ਮਿਸ ਸਾਕਸ਼ੀ ਗਰਗ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਫੈਸਲਾ

ਕੇ. ਵੀ. ਵਿਸਵਨਾਥਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ.

2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੇ ਕੋਲਕਾਤਾ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 26.02.2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 177 ਦੇ 2019 ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3,4,5,6,7,8,9, ਅਤੇ 10 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ ਅਰਜੀਦਾਰਾਂ/ਬਚਾਅਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ 08.03.2020 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 23.03.2020 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੁਓ ਮੋਤੂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 3 ਆਫ 2020 [ਇਨ ਰੀ: ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਸੰਜੀਦਗੀ], ਜੋ 15.03.2020 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਉਹ ਅਰਜੀਦਾਰਾਂ/ਬਚਾਅਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਅਵਧੀ 08.03.2020 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਫੁਦੀਨ ਅਹਮਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਅੱਪਰ ਆਸਾਮ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2021) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 317 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਚੂੰਕਿ ਇਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 142 ਅਧੀਨ ਸਿਰਫ "ਸੀਮਾ ਅਵਧੀ" ਨੂੰ ਹੀ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰਨ ਦੀ ਅਵਧੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ

ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨੋਰਥ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ:

3. ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਅਤ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੂਲ ਤੱਥ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ-

i) 30.08.2019 ਨੂੰ, ਇਥੇ ਦਾ ਜਵਾਬਦੇਹ—ਆਈ.ਐਲ. ਅਤੇ ਐਫ.ਐਸ. ਵਿੱਤੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਮੁਦਾਈ) ਨੇ ਕੋਲਕਾਤਾ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਸੀ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 177 ਦੇ 2019 ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨੁਸਾਰੀ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਨੈ ਬਚਾਅਕਰਤਾ ਸਨ। ਉਕਤ ਨੈ ਬਚਾਅਕਰਤਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਨ।

ii) 07.02.2020 ਨੂੰ, ਬਚਾਅਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇੱਕ ਵਾਣਿਜਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ 30-ਦਿਨ ਦੀ ਮਿਆਦ 08.03.2020 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। 06.06.2020 ਨੂੰ, ਹੋਰ ਮਾਫੀ ਯੋਗ ਅਵਧੀ ਦੇ 90 ਦਿਨ ਵੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ।

iii) ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ 20.01.2021 ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਅੱਠ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ। ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਵਧਾ ਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨ ਸਨ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਨੇ COVID-19 ਨੂੰ 11.03.2020 ਨੂੰ ਮਹਾਮਾਰੀ ਐਲਾਨਿਆ; ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਮਹਾਮਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਸਲਾਹਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ; ਕਿ 11.03.2020 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਫਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ, 2005 ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਜੋ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ; ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 22.03.2020 ਨੂੰ ਲੈਕਡਾਊਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜੋ 23.03.2020 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ; ਕਿ ਅਪ੍ਰੈਲ, 2020 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰਾਂ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 23.03.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੈ ਸੁਓ ਮੋਟੂ ਕੋਗਨਿਜੈਂਸ ਲਿਆ ਅਤੇ 15.03.2020 ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਾਂਤ ਕਾਲ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ। ਅਰਜ਼ੀਦਾਰਾਂ ਨੇ ਨਿਸੱਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀਮਾਂਤ ਕਾਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 10.07.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ 23.03.2020 ਦਾ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਗਲੇ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਜੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 23.03.2020 ਅਤੇ 10.07.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਪਨਾਹ ਲਈ।

iv) ਇਹ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਪਰਿਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 17.02.2021 ਦੇ ਜਵਾਬ ਨਾਲ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 23.03.2020 ਅਤੇ 10.07.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਮਾਂਤ ਕਾਲ 15.03.2020 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

v) ਪਰਿਵਾਦੀ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 18.09.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਕੀਫਾ ਅਹਮਦ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਆਪਣੇ ਤਰਕ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਰਿਵਾਦੀ ਦੇ ਖੜ੍ਹੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਪੀੜਤ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰਾਂ/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਨ।

ਦਲੀਲਾਂ:

4. ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਸੰਜੋਯ ਘੋਸ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਲ ਟੈਗੋਤਰਾ, ਜਵਾਬੀ/ਮੁਦਾਈ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

5. ਸ੍ਰੀ ਸੰਜੋਯ ਘੋਸ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਟਸ ਬਨਾਮ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ ਲਿਮਿਟੇਡ, (2022) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 112 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦਾਅਵਾ

ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਗੁਫਾ ਅਹਮਦ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਪਾਣੀ ਬਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

6. ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਟਸ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ 23.03.2020, 06.05.2020 ਅਤੇ 10.07.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਇਸੇ ਇਨ ਰੀ: ਸੀਮਾ ਵਾਧਾ ਲਈ ਪਛਾਣ ਵਿੱਚ 08.03.2021, 27.04.2021 ਅਤੇ 23.09.2021 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਟਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 28.1, 28.2, ਅਤੇ 33.4 'ਚ, ਉਥੇ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਗੁਫਾ ਅਹਮਦ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ-

“28.1. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 142 ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੋ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ, ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਸੱਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਹਾਂ ਕਿ 23.09.2021 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ SMWP ਨੰਬਰ 3 ਦੇ 2020 ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਅਸਾਧਾਰਣ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਾਧਾਰਣ ਉਪਾਅ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਧਾਰਣ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

28.2. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 23.03.2020, 06.05.2020, 10.07.2020, 27.04.2021 ਅਤੇ 23.09.2021 ਨੂੰ SMWP ਨੰਬਰ 3 ਦੇ 2020 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਖਾਸ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਉਪਾਅ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ; ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਵਧੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਅਵਾਸਤਵਿਕ ਅਤੇ ਤਰਕਹੀਣ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਮਾਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜੋ ਸੀਮਾ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ (ਜੇਕਰ ਸੀਮਾ 15.03.2020 ਤੋਂ 02.10.2021 ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ) ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ 03.10.2021 ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਅਵਧੀ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਦਾਇਆ ਖਿਲਾਫ ਚਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

33.4 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ SMWP ਨੰਬਰ 3 ਦੇ 2020 (ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ MA ਨੰਬਰ 665 ਦੇ 2021) ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਫਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਗੁਫਾ ਅਹਮਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਉਸਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸਮਾਂ 06.06.2020 ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਮਿਸਟਰ ਸਾਹਿਲ ਟੈਗੋਰ, ਮੁਦਾਈ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆ ਲਿਆ ਹੈ।

8. ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 20.01.2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਬਿਨੈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?

ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਨਿਸਚਾ:

9. "ਵਿਜਿਲੈਂਟੀਬਸ ਨੈਨ ਡੋਰਮੀਐਂਟੀਬਸ ਜੁਰਾ ਸਬਵੇਨੀਅੰਟ” – ਕਾਨੂੰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਚੌਕਸ

ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸੌਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੈਕਸਿਮ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸੀਮਾਵਧੀਆਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ।"

10. ਜਦੋਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਤਬਾਹਕੁਨ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੀ ਗਿਰਫਤ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸੌਂ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਸੁਓ ਮੋਟੂ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 142 ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਸਾਧਾਰਣ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਅਸਾਧਾਰਣ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਉਪਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਬਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

11. ਸੁਓ ਮੋਟੂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਇਨ ਰੇ: ਸੀਮਾਵਧੀ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਕੋਗਨਿਜ਼ੈਂਸ, ਲੜੀਵਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਹ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀਆਂ 23.03.2020, 06.05.2020, 10.07.2020, 08.03.2021, 27.04.2021 ਹਨ ਅਤੇ 23.09.2021. ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਹਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਟਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ।

12. ਹਾਲਾਂਕਿ, 23.03.2020 ਅਤੇ 08.03.2021 ਦੇ ਆਰਡਰ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸਗੁਫਾ ਅਹਿਮਦ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਗੁਫਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਹਿਮਦ (ਸੁਪਰਾ)। ਸਗੁਫਾ ਅਹਿਮਦ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ 18.09.2020 ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ 23.03.2020, 06.05.2020 ਅਤੇ 10.07.2020 ਦੇ ਆਰਡਰ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਨ। 23.03.2020 ਦੇ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਪੁਨਰ: ਸੀਮਾ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਸੰਕਲਪ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

“ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸੁਓ ਮੋਟੂ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਕੋਵਿਡ -19 ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼-ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਾਇਰਸ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ - ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਦੇਸ਼-ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ/ਅਰਜੀਆਂ/ਮੁਕੱਦਮੇ/ਅਪੀਲਾਂ/ਸਾਰੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸੀਮਾ ਦਾ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ (ਦੋਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਰਾਜ)।

ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ/ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ/ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ, ਇਹ ਹੈ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਭਾਵੇਂ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰਹਿਣਗੇ। 15 ਮਾਰਚ 2020 ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ.

ਅਸੀਂ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਰਟੀਕਲ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 141 ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਧਾਰਾ 141 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ/ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ।

ਇਹ ਹੁਕਮ ਸਾਰੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ/ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ.

ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ, ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ ਯੋਗ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

13. 06.05.2020 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਅਤੇ ਸੁਲਹ ਐਕਟ, 1996 ਅਧੀਨ ਅਤੇ

ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸੀਮਾਂਕਣ ਮਿਆਦ 15.03.2020 ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੀਮਾਂਕਣ ਦੀ ਮਿਆਦ 15.03.2020 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲੌਕਡਾਊਨ ਉਠਾਉਣ ਤੱਕ ਦੀ ਅਵਧੀ 15 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਲੌਕਡਾਊਨ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 10.07.2020 ਨੂੰ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਨਰਲ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 23.03.2020 ਅਤੇ 06.05.2020 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੱਧਿਅੰਤਰਣ ਅਤੇ ਸੁਲਹ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 29A ਅਤੇ ਧਾਰਾ 234(h) ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 12 A ਅਧੀਨ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੂਰਵ-ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ੀ, ਮਧਿਅੰਤਰਣ ਅਤੇ ਸੁਲਹ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 23.03.2020 ਦੇ ਮੂਲ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਭਾਵ, ਜੋ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਸੀਮਾਂਕਣ ਦੀ ਅਵਧੀ ਸੀ।

14. ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਗੁਫ਼ਾ ਅਹਮਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉੱਪਰ) ਨੇ 18.09.2020 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਪੈਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ:-

"17. ਪਰ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮ ਅਧੀਨ ਪਨਾਹ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸੀਮਾ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਸੰਜ੍ਵਾਨ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਕੇਵਲ "ਸੀਮਾ ਦੀ ਅਵਧੀ" ਨੂੰ ਹੀ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਕਸਰਤ ਦੁਆਰਾ ਮਾਫ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ....."

15. 23.03.2020 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ 08.03.2021 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਜੋ ਹੁਕਮ 08.03.2021 ਨੂੰ 27.04.2021 ਅਤੇ 22.09.2021 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਉਭਰ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ 08.03.2021 ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

“1. ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਆਗਮਨ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਓ ਮੋਟੂ ਸੰਜ੍ਵਾਨ ਲਿਆ ਸੀ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ (ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚਪਟੀਸ਼ਨਾਂ/ਅਰਜ਼ੀਆਂ/ਮੁਕੱਦਮੇ/ਅਪੀਲਾਂ/ਸਾਰੀਆਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਫਾਇਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ। 27.03.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ 15.03.2020 ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ। 15.03.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ, ਪਰ ਹੈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁਧਾਰ. ਲੌਕਡਾਊਨ ਹਟਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਆਮ ਵਾਂਗ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਵਰਚੁਅਲ ਮੋਡ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਦੇ ਹਾਂ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ 15.03.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਆਪਣਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਮਹਾਂਮਾਰੀ, ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਦਲਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸੀਮਾ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

2. ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਵੱਲੋਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕੋਰਸ ਆਫ ਐਕਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਸੁਝਾਅਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ:-

2.1. ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ, ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸੀਮਾਂਤ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ, 15.03.2020 ਤੋਂ 14.03.2021 ਤੱਕ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਤੀਜਤਨ, 15.03.2020 ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀਮਾਂਤ ਦੀ ਅਵਧੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, 15.03.2021 ਤੋਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

2.2. ਉਹ ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਸੀਮਾਂਤ ਦੀ ਅਵਧੀ 15.03.2020 ਤੋਂ 14.03.2021 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ, ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਅਸਲ ਸੀਮਾਂਤ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲ 15.03.2021 ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾਂਤ ਅਵਧੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਅਸਲ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਸੀਮਾਂਤ ਦੀ ਅਵਧੀ, 15.03.2021 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ, 90 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਲੰਬੀ ਅਵਧੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

2.3. 15.03.2020 ਤੋਂ 14.03.2021 ਤੱਕ ਦੀ ਅਵਧੀ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 23(4) ਅਤੇ 29-4, ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 12-4 ਅਤੇ ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋਸ (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾਂਤ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਅਵਧੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

2.4. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਜ਼ੋਨਾਂ ਲਈ ਗਾਈਡ-ਲਾਈਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਕਹੇਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ।

"ਮੈਡੀਕਲ ਐਮਰਜੈਂਸੀਜ਼, ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਜ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਸਮੇਂ ਬੱਧ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਸਮੇਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ, ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮਿਤ ਚਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੋਵੇਗੀ।"

3. ਸੁਓ ਮੋਟੂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ ਹੈ

16. ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 2.3 ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 15.03.2020 ਤੋਂ 14.03.2021 ਤੱਕ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:-

a) ਮਧਿਆਂਚਲਨ ਅਤੇ ਸੁਲਹ ਐਕਟ, 1996 ਅਧੀਨ 23(4) ਅਤੇ 29-ਏ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਵਧੀ;

b) ਵਾਣਿਜਿਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 12-ਏ;

c) ਪਰਿਵਰਤਨੀ ਯੰਤਰ ਐਕਟ, 1881 ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੀਆਂ ਉਪਧਾਰਾਵਾਂ (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ); ਅਤੇ

(d) ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਬਾਹਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ) ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ।

17. ਇੱਥੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਸਗੁਫਾ ਅਹਿਮਦ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਾ ਮੂਲ ਆਧਾਰ ਕਿ 23.03.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਧੀਨ, ਕੇਵਲ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਬਾਹਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਮਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਕੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਾਅਦ ਦਾ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿੱਵਾਦ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ।

18. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਟਸ ਮਾਮਲਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 08.03.2021 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਤਿੰਨ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਸਨ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ ਸਨ ਜਿਸ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਗੁਫਾ ਅਹਿਮਦ ਦਾ ਮਾਮਲਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਗੁਫਾ ਅਹਿਮਦ ਦਾ ਮਾਮਲਾ (ਉਪਰੋਕਤ) 18.09.2020 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਟਸ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ 05.02.2021 ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 120-ਦਿਨ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਸੀਮਾ 06.05.2021 ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ 07.07.2021 ਨੂੰ ਨੋਟਰਾਈਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਟਸ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ 23.03.2020, 08.03.2021, 27.04.2021 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 23.09.2021 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

19. ਵਾਣਿਜਿਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ 23.10.2015 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1908 ਦੀ ਵਾਣਿਜਿਕ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ

ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ। ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਨੇ ਵਪਾਰਕ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ 5 ਨਿਯਮ 1(1), ਆਰਡਰ 8 ਨਿਯਮ 1 ਅਤੇ ਆਰਡਰ 8 ਨਿਯਮ 10 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ। ਆਰਡਰ 8 ਨਿਯਮ 1 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

"ਆਰਡਰ 8 ਨਿਯਮ 1

"1. ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ।- ਮੁਦਾਇਆ ਨੂੰ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਸਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਜੇ ਮੁਦਾਇਆ ਉਕਤ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਨਾ ਕਰੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਿਨ, ਲਿਖਤੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਗਏ ਖਰਚੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸੌ ਵੀਹ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸੌ ਵੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਮੁਦਾਇਆ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆ ਬੈਠਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ।"

20. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਲੋਂ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰਨ ਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਸੀਮਾ ਸਮਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 120 ਦਿਨ ਹੈ।

21. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਥੇ ਉਪਰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸਮਨ 07.02.2020 ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ 08.03.2020 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 120 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਸੀਮਾ 06.06.2020 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ 20.01.2021 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 08.03.2021 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, 20.01.2021 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ, ਇਥੇ ਉਪਰ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ 08.03.2021, 27.04.2021 ਅਤੇ 23.09.2021 ਦੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਸੀਮਾ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਪਛਾਣ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਆਦੇਸ਼ ਚੁਕੌਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਬੇਨਤੀਕਰਤਾ-ਮੁਦਾਇਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੋਣਗੇ।

22. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 20.01.2021 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate